

Oslo, 30. januar 2015

Til Klima- og miljødepartementet
postmottak@kld.dep.no

PERSPEKTIVER PÅ EN KLIMALOV – INNSPILL FRA NATURVERNFORBUNDET

Vi viser til invitasjon til å komme med perspektiver på en klimalov, der vi oppfordres til å strukturere innspill rundt tre spørsmål.

Innledningsvis vil vi imidlertid understreke at arbeidet med en klimalov ikke må bli noen sovepute for norske myndigheter i arbeidet med å redusere klimagassutslipp. Dette arbeidet må intensiveres og må ikke avvende konklusjonene fra utredningene om en klimalov.

Her følger Naturvernforbundets innspill, relatert til departementets tre spørsmål:

1. Vil en klimarammelov gi merverdi i norsk sammenheng?

Det er på høy tid at Norge får en ambisiøs klimapolitikk, som setter klare og forpliktende sektorvise utslippsmål. Disse kan forankres gjennom ordinære stortingsvedtak eller gjennom en egen klimalov. Dersom en klimalov greier å gi ambisiøse klimamål et større preg av langsiktighet, og legge føringer og skape forutsigbarhet for omstilling til lavutslippssamfunnet og øvrig planlegging og sektorutvikling, så vil det være bra. Men effekten blir motsatt dersom klimaloven vil sementere en lite ambisiøs politikk.

Vi trenger i utgangspunktet ikke nye lover som kun angir mål for politikken. Slike lover vil bli for vage og kan ofte bli brukt som noe en gjemmer seg bak, istedenfor å faktisk gjøre noe med problemet. Vi trenger konkrete og tydelige lover som kan bidra til at ulike aktører (inkludert forvaltningen) endrer atferd. Loven må gi grunnlag for konfliktløsning, om nødvendig gjennom rettsapparatet.

En klimalov kan få merverdi dersom den styrker eksisterende sektorlovgivning og generelt bidrar til økt klimafokus i alle saker. Et eksempel kan være at klimaloven må gjøre det mulig å bruke klima som juridisk argument for f.eks. å stanse utbygginger som låser oss til høye utslipp i framtida, som utvidelser av flyplasser, bygging av motorveger, etablering av bilbaserte kjøpesentre m.m.

En utredning om en norsk klimalov må vurdere hvordan en slik lov må bygges opp for å bli noe mer enn en lov om mål for klimapolitikken. En slik utredning må også vurdere om en forsterkning av dagens lovverk kan fange opp det som ønskes oppnådd med en klimalov. Kan f.eks. plan- og bygningsloven brukes mer aktivt i klimapolitikken enn i dag, og hvilke endringer må i tilfelle på plass?

2. Er det behov for mer rapportering og formidling av informasjon i Norge om klimagassutslipp og effekter av tiltak?

Når det gjelder historisk rapportering og informasjonsformidling, så ser vi ingen behov for endringer i lovverket.

Derimot trenger vi tydeligere krav om synliggjøring av klimakonsekvensene (på både globalt og nasjonal nivå) av ulike planer, som utlysning av nye olje- og gassfelt, utbygging av infrastruktur (flyplasser og motorveger) etc. Dette er imidlertid krav

regjeringen kan innføre nå gjennom ulike lover og forskrifter som stiller krav til miljøutredninger, konsekvensanalyser osv. Vi trenger ikke vente på en helt ny lov som skal regulere dette.

3. Vil et uavhengig klimaråd være et hensiktsmessig nytt tilskudd til norsk klimapolitikk? Hvilken rolle bør det i så fall fylle?

Svaret avhenger i stor grad av hvordan rådet settes sammen. Dagens klimaråd til regjeringen fungerer nok som et godt sted å hente innspill fra ulike deler av samfunnet, men det vil neppe fungere som et råd som kan gi samstemte anbefalinger om klimapolitikken. Til det er interessemotsetningene for store mellom enkelte av aktørene.

Vi ser heller for oss klimaråd som i alle klimarelaterte saker konsulteres før regjeringen legger fram sine forslag. I spørsmål om klimabudsjett og sektorvise mål bør klimarådet mene noe om hvorvidt politikken er ambisiøs nok. Er svaret nei, må det komme med forslag til hvordan politikken kan ambisiøs nok. Dermed bør dette være et mindre råd, kanskje satt sammen av forskere som kan enes. Det må avklares hvordan dette rådet skal operere i lys av Miljødirektoratets klimaarbeid og deres rapporter om gapet mellom mål og faktiske utslippskutt i norsk klimapolitikk. I enkeltsaker bør klimarådet mene noe om hvorvidt forslaget bidrar til å innfri sektorvise klimamål. Vi ser også for oss at klimarådet kan bidra med økt klimakunnskap til Stortinget.

Et eventuelt klimaråd må være transparent og ikke en skjult konsultasjonsprosess.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Lars Haltbrekken
leder